

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE posudek oponenta práce

Práci předložil(a) student(ka): Bc. Nikol Kubátová

Název práce: Fenomén bezdomovectví prizmatem teorie uznání Axela Honnetha

---

Oponoval: Lukáš Dirga

1. CÍL PRÁCE

Nikol Kubátová (dále jen „autorka“) si pro zpracování své diplomové práce (dále jen „DP“) zvolila relevantní téma bezdomovectví. Jako hlavní otázku své práce si stanovila: „zda existují nějaké formy uznání, kterým se osobám bez domova dostane, a to bez ohledu na to, že nedisponují stabilním bydlením“ (str. 1). Za cíl DP si autorka zvolila: „představit fenomén bezdomovectví prizmatem teorie uznání Axela Honnetha a odpovědět tak na otázku, zda lze jeho trojdimenzionální teorii uznání aplikovat na fenomén bezdomovectví ve městě Plzeň“ (str. 1). Cíl se autorce podařilo naplnit.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ

Práce je logicky strukturovaná a kapitoly na sebe vhodně navazují. V teoretické části diskutuje autorka klíčové pojmy (definice bezdomovectví) a představuje hlavní teoretické ukotvení práce, tedy teorie Axela Honnetha / Roberta Castela. Zvolenou teoretickou perspektivu považuji za vhodnou a originální. Autorka v teoretické části DP prokázala schopnost kriticky pracovat s velkým množstvím teoretických/náročných textů. Na některých místech autorka využívá dominantně sekundárních citací (např. strana 23). Bylo by vhodnější pracovat s původními texty. Celkově je však teoretická část DP vhodným referenčním rámcem pro diskuzi zjištění plynoucích z vlastního výzkumu.

Následně autorka popisuje metodologii svého výzkumu v jeho jednotlivých fázích. Autorka si zvolila metodologicky náročný typ výzkumu (včetně práce s primárními i sekundárními daty kvantitativní i kvalitativní povahy), za což zaslouží uznání. Pozitivně hodnotím také snahu autorky podkládat své argumenty odkazy na relevantní zdroje a argumentovat vlastní volbu (např. zaměření na zjevné bezdomovectví či na specifický kontext města Plzně), včetně uvedení relevantních příloh DP. Mírně kriticky se stavím k založení analýzy právního uznání na jednom rozhovoru, který navíc ani nerealizovala sama autorka práce (byl jí zapůjčen pravděpodobně přepis rozhovoru provedený vedoucím práce). Je otázkou, zda jeden rozhovor může poskytnout dostatečnou saturaci, jak uvádí sama autorka.

Sporným bodem jsou z mého pohledu užití fotografie v DP (bez snahy o anonymizaci např. formou rozmazání obličejů). Z právního hlediska je pravděpodobně takové užití možné, otázkou je ale etická dimenze a také analytický význam užití neanonymizovaných fotografií. Např. k čemu v práci slouží fotografie č. 2 na straně 52, kde jsou zachyceny dvě osoby, které autorka označila za osoby bez domova? Je si opravdu autorka jistá, že se jednalo o osoby bez domova? Osobně v zahrnutí takové fotografie do DP nevidím žádný analytický význam a naopak zde vidím potenciál možného poškození daných osob.

V praktické části DP dokázala autorka srozumitelně a přehledně prezentovat zjištění plynoucí z vlastního výzkumu a uspokojivě odpovědět na položené výzkumné otázky. Za nejzdařilejší (i metodologicky nejlépe provedenou) považuji analýzu v oblasti uznání lásky.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA

Práce je psána vyspělým a odborným jazykem. V práci se vyskytují dílčí formální nedostatky a překlepy (např. písmeno S místo Z v poslední větě na straně 3; nesjednocené přeskakování z užívání zkratk a plných názvů, příkladně ČR versus Česká republika; užívání nenadefinovaných zkratk jako NGO či FF ZČU, přičemž na straně 11 pak autorka uvádí plný název katedry a univerzity a na straně 12 pak užívá jinou formu uvedení názvu katedry; nejasné užití kurzívy ve slovech „bezdomovců“ na straně 10, „teorii spravedlnosti“ na straně 16 a na mnoha dalších místech). V práci se vyskytuje větší množství dalších drobných nedostatků jako např. problém s citováním zdrojů (příkladně přímé citace na stranách 17, 28 atd.). Množství dílčích pochybení je nezanedbatelné, nicméně s ohledem na celkovou kvalitu práce lze uvedené nedostatky tolerovat.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE

Autorka prokázala schopnost orientace ve zkoumané problematice, schopnost pracovat s různými zdroji a teoretickými koncepty a také schopnost realizovat vlastní (metodologicky náročný) výzkum. Za to si autorka zaslouží uznání. Za slabiny práce považuji dílčí formální pochybení a metodologicky/eticky sporné body uvedené v posudku. Celkově se však jedná o kvalitní DP, která převyšuje požadavky běžně kladené na magisterské úrovni oboru sociologie.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ

Považuje autorka za neproblematické z pohledu etiky výzkumu publikování fotografií osob (s označením osoba bez domova) bez jejich výslovného souhlasu?

Na straně 51 autorka uvádí, že se osoby bez domova začaly postupně „odhalovat“. Mohla by vysvětlit, jakým způsobem k tomu docházelo a podle čeho tedy identifikovala osoby bez domova? Např. na fotografii č. 4 uvádí, že se jedná o osobu bez domova. Z uvedené fotografie to ale zřejmě není. Jak by se autorka vypořádala s tvrzením, že z její strany mohlo docházet k jisté formě labellingu? Vedla autorka se všemi osobami rozhovory, aby si potvrdila, že se skutečně jednalo o osoby bez domova?

S etikou výzkumu se totiž nelze dle mého názoru jednoduše vypořádat odkazem na příslušný paragraf a konstatováním, že právně je vše v pořádku.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit známkou **velmi dobře** (v případě vynikajícího výkonu u obhajoby dávám ke zvážení hodnocení výborně).

Datum: 23. 5. 2023

Podpis: